

Funkcja i forma przestrzeni publicznej w średniowiecznych miastach muzułmańskich na obszarze Hiszpanii

Natalia Bursiewicz

*Instytut Historii Sztuki
Studia Doktoranckie Nauk o Kulturze
Uniwersytet Wrocławski*

Kwestia roli placów w miastach iberoarabskich jest przedmiotem ożywionych dyskusji. Większość badaczy neguje ich wartość w tamtejszych układach przestrzennych. Inni jednak podkreślają znaczenie przestrzeni otwartych, wolnych od zabudowy. Jakkolwiek było, przegląd źródeł pisanych, materiałów archeologicznych, kartograficznych i historycznych wskazuje na ugruntowaną obecność przestrzeni publicznych w średniowiecznych strukturach miejskich Al-Andalusu.

Analiza przestrzeni otwartych wybranych postrzymskich miast muzułmańskich z tego terenu (często powstałych na surowym korzeniu) pozwoliła wykazać ich różnorodność. Wiele z nich znalazło swoją kontynuację funkcjonalną w okresie dominacji chrześcijańskiej. Analiza ta stanowi fragment rozprawy doktorskiej autorki: *Od średniowiecznego parvis do Plaza Mayor. Ewolucja placu miejskiego w Hiszpanii w obrębie miasta historycznego*, napisanej pod kierunkiem dra hab. Rafała Eysymontta, profesora Uniwersytetu Wrocławskiego.

W wystąpieniu, z wykorzystaniem przekazów m.in. Al-Idrīsīego, Mikołaja von Popplau oraz Muḥammada Ibn Aḥmada Ibn ‘Abdūna zostaną scharakteryzowane następujące formy przestrzeni otwartej w średniowiecznych miastach andaluzyjskich: *mussara* (arab. *musatṭah?*), place przybramne, patia meczetów, *sūq*, ulice targowe. Opisane zostaną m.in. elementy warunkujące ich powstanie, lokalizację i kontekst przestrzenny oraz funkcje jakie pełniły.